

МОВНА ІДЕНТИЧНІСТЬ І МОВНИЙ ВИБІР УКРАЇНЦІВ У КОНТЕКСТІ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Наталя МАТВЕЄВА

доктор філософії,

доцент кафедри української мови та славістики

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль

науковий співробітник відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики

Інституту української мови Національної академії наук України

вул. М. Грушевського, 4, м. Київ

ORCID: 0000-0001-6290-9381

natalyamatveieva@gmail.com

Статтю присвячено питанню усвідомлення молодими людьми своєї національної та мовної ідентичностей як ключових чинників єдності та стійкості нації в умовах повномасштабної російсько-української війни. Актуальність дослідження зумовлена глибокими суспільно-політичними трансформаціями, спричиненими війною, які істотно вплинули на мовні орієнтири та самоідентифікаційні практики української молоді. Особливу увагу зосереджено на зміні мовної свідомості та мовної поведінки студентської молоді, яка виявилася найбільш чутливою до викликів воєнного часу та процесів переосмислення національної належності.

Теоретичною основою дослідження слугують концепції національної та мовної ідентичності, що розглядаються як взаємопов'язані та взаємозумовлені соціокультурні явища, сформовані під впливом історичних, політичних і комунікативних чинників. Емпіричний матеріал становлять мовні біографії студентів Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, які переїхали з тимчасово окупованих або небезпечних для життя територій. Метод мовної біографії дав змогу простежити індивідуальну динаміку мовних змін, виявити мотиваційні чинники переходу на українську мову та з'ясувати роль війни як потужного каталізатора переосмислення мовної ідентичності.

У результаті дослідження встановлено, що для багатьох респондентів перехід на українську мову є не лише зміною мовної практики, а й усвідомленим актом національного самоствердження, громадянської позиції та символічного спротиву агресорові. Доведено, що трансформація мовної ідентичності молоді відбувається через поєднання зовнішніх чинників (зміна середовища, міграція, вплив медіапростору, державна мовна політика) та внутрішніх (переоцінка цінностей,

емоційний досвід війни, прагнення автентичності). Зроблено висновок, що мовна ідентичність молоді в умовах війни набуває особливої цінності, перетворюючись на важливий ресурс консолідації українського суспільства та зміцнення національної стійкості.

Ключові слова: мовна ідентичність, національна ідентичність, російсько-українська війна, мовна свідомість, молодь, мовна біографія, українська мова, суржик.

LANGUAGE IDENTITY AND LANGUAGE CHOICE OF UKRAINIANS IN THE CONTEXT OF THE RUSSIAN-UKRAINIAN WAR AND SOCIAL TRANSFORMATIONS

Natalia MATVEIVA

Doctor of Philosophy,

*Associate Professor at the Department of the Ukrainian Language and Slavistics
Ternopil Volodymyr Hnaituk National Pedagogical University*

2 M. Kryvonosa str., Ternopil

*Researcher at the Department of Stylistics, Language Culture and Sociolinguistics
The Institute of the Ukrainian Language of the National Academy
of Sciences of Ukraine*

2 M. Hrushevskyi str., Kyiv

ORCID: 0000-0001-6290-9381

natalyamatveieva@gmail.com

The article focuses on the issue of young people's awareness of their national and language identities as key factors of national unity and resilience in the context of the full-scale Russian-Ukrainian war. The relevance of the study is determined by profound socio-political transformations caused by the war, which have significantly influenced the linguistic orientations and self-identification practices of Ukrainian youth. Particular attention is paid to changes in language consciousness and language behavior of student youth, who have proven to be the most sensitive social group to the challenges of wartime and the processes of rethinking national belonging.

The theoretical framework of the research is based on concepts of national and language identity, which are viewed as interconnected and interdependent sociocultural phenomena shaped by historical, political, and communicative factors. The empirical material consists of language biographies of students of Ternopil Volodymyr Hnaituk National Pedagogical University who relocated from temporarily occupied or life-threatening territories. The method of language biography made it possible to trace the individual dynamics of language change, identify motivational factors behind the shift to the Ukrainian language, and determine the role of the war as a powerful catalyst for rethinking language affiliation.

The findings of the study show that for many respondents, the transition to the Ukrainian language is not merely a change in language practice but a conscious act

of national self-assertion, civic stance, and symbolic resistance to the aggressor. It has been demonstrated that the transformation of young people's language identity occurs through a combination of external factors (migration, the influence of the media space, and state language policy) and internal factors (reassessment of values, the emotional experience of war, and the pursuit of authenticity). It is concluded that in wartime conditions, the language identity of young people acquires particular value, transforming into an important resource for the consolidation of Ukrainian society and the strengthening of national resilience.

Key words: *language identity, national identity, Russian-Ukrainian war, language consciousness, youth, language biography, Ukrainian language, surzhyk.*

Постановка проблеми. Повномасштабна російсько-українська війна стала потужним каталізатором глибинних соціальних, культурних і мовних трансформацій в українському суспільстві. За цих умов мовна ідентичність українців та їхній мовний вибір набули не лише комунікативного, а й чітко вираженого символічного та політичного значення. Мову дедалі частіше сприймають як маркер національної належності, інструмент самоідентифікації та форму опору агресії, що актуалізує потребу її наукового осмислення в контексті воєнного часу.

Попри тривале співіснування української та російської мов в Україні, саме війна загострила питання мовної лояльності, мовної поведінки та переосмислення індивідуальних і колективних мовних практик. Для значної частини населення мовний вибір перестав бути лише приватною справою й перетворився на свідомий соціальний і ціннісний акт, пов'язаний із процесами деколонізації, дерусифікації та утвердження української національної ідентичності.

Водночас соціальні трансформації, спричинені війною, зокрема масові внутрішні й зовнішні міграції, зміна соціальних ролей, переоцінка ідентичностей, суттєво впливають на мовні практики українців. Це породжує низку суперечностей між задекларованими мовними установками та реальним функціонуванням мови.

У зв'язку з цим постає наукова проблема комплексного аналізу мовної ідентичності та мовного вибору українців у контексті російсько-української війни як багатовимірного соціокультурного феномена, зумовленого історичними, політичними та психологічними чинниками.

Метою статті є аналіз особливостей формування та трансформації мовної ідентичності українців і чинників їхнього мовного вибору в умовах російсько-української війни та сучасних соціальних трансформацій, а також виявлення ролі війни як каталізатора змін мовних практик, ціннісних орієнтацій і процесів національної самоідентифікації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ключовим терміном нашого дослідження є поняття *ідентичності*. В «Енциклопедії сучасної України» ідентичність трактують як рівнозначність, тотожність, однаковість [2]. У філософському та соціогуманітарному дискурсах цей концепт осмислюють значно ширше, а саме як усвідомлення індивідом або спільнотою своєї належності до певної соціальної,

культурної, національної чи іншої групи, а також як визнання цієї належності з боку інших. Таким чином, ідентичність є складним багатовимірним феноменом, що охоплює як особистісний, так і колективний рівні самовизначення.

У сучасних умовах ідентичність не є сталою категорією: вона формується й трансформується в процесі соціальної взаємодії, через переосмислення власного «Я» у змінному культурному, політичному та комунікативному середовищі. Особливо виразно ця динамічність виявляється в кризових ситуаціях, зокрема в умовах війни, коли ідентичні орієнтири зазнають радикального перегляду.

Національна ідентичність – усвідомлене відчуття належності особи до певної нації [1]. Вагомий внесок у теоретичне осмислення національної ідентичності зробив британський дослідник Е. Сміт. Так, учений визначає п'ять її ключових ознак: історичну територію, спільні міфи та історичну пам'ять, спільну масову культуру, єдині юридичні права й обов'язки, а також спільну економіку з можливістю вільного пересування в межах національного простору [5].

Національна ідентичність виконує низку важливих функцій, серед яких провідною є функція консолідації суспільства. Саме вона забезпечує відчуття єдності між членами спільноти як громадянами однієї держави та носіями спільного історико-культурного досвіду [5].

Погоджуючись із позицією Е. Сміта, зазначимо, що національна ідентичність є багатовимірною і не зводиться до одного-єдиного чинника; її неможливо сформуванню штучно або нав'язати в короткі терміни [5]. Це твердження набуває особливої актуальності в сучасних українських реаліях, позначених війною, масовими міграційними процесами та посиленням транснаціональних інформаційних впливів.

Окремої уваги заслуговує мовна ідентичність як невід'ємна складова національної ідентичності. Мовна ідентичність – це поєднання мовних характеристик, які визначають, хто ми є як мовці, що включає нашу мовну компетентність (знання мови), мовленнєву поведінку (спосіб виразу), мовленнєві практики (використання мови у різних контекстах) та мовленнєву ідентифікацію (сприйняття себе як представника певної мовної спільноти) [6, с. 73]. О. Михальчук під мовною ідентичністю розуміє сукупність корелятивних зв'язків мови та інших видів ідентичностей (родинної, етнічної, національної, державної) [4, с. 247]. Основними показниками мовної ідентичності є мовна свідомість, ставлення до мови та мовна поведінка. Звідси випливає, що мова та ідентичність є тісно пов'язаними між собою у спосіб, коли перша є однією з найважливіших сутнісних ознак іншої і навпаки [7, с. 20].

Окрім цього, дослідники вирізняють чотири рівні мовної ідентичності: 1) мовна ідентичність держави (загальнонаціональна мовна ідентичність); 2) мовна ідентичність територій (певних історико-етнічних регіонів); 3) мовна ідентичність етнічних груп чи спільнот; 4) мовна ідентичність особи [3, с. 39]. Зазначені рівні перебувають у тісній взаємодії та не існують ізольовано: мовна ідентичність індивіда формується під впливом державної мовної політики, регіональних мовних практик і культурних традицій етнічної спільноти, до якої він належить. Водночас

саме індивідуальні мовні вибори у повсякденній комунікації здатні поступово змінювати ширші мовні практики – регіональні та загальнонаціональні.

В умовах війни ця багаторівнева структура мовної ідентичності зазнає особливої динаміки: загальнонаціональний рівень посилюється як чинник консолідації та символічного спротиву, тоді як регіональні й індивідуальні мовні ідентичності можуть трансформуватися під впливом міграції, безпекових чинників і переосмислення власної належності. Це зумовлює актуальність аналізу мовної ідентичності не лише як стабільної характеристики, а як процесу, що розгортається на перетині різних соціальних і політичних контекстів.

Матеріалом дослідження стали мовні біографії українців, зафіксовані у формі структурованих мовних інтерв'ю. Загальний обсяг зібраного матеріалу становить понад 20 годин усного мовлення¹. Аналіз мовних біографій тимчасово переміщених осіб дозволяє дослідити, як війна стає каталізатором переосмислення мовної ідентичності й зміни мовних орієнтацій. Такий підхід дозволяє аналізувати індивідуальні траєкторії формування мовної ідентичності, динаміку мовного вибору та взаємозв'язок між особистісним, регіональним і загальнонаціональним рівнями ідентичності.

Яскравим прикладом трансформації мовної свідомості й усвідомлення своєї ідентичності після початку повномасштабної російсько-української війни є розповідь однієї з респонденток (А., жін., 18 р., Дніпропетровська область), для якої ключовими чинниками активнішого використання української мови стали *«перезд і зміна обстановки»*. У її свідомості українська мова в умовах війни поступово набула символічного значення і стала асоціюватися з престижем, силою та незламністю. Показово, що на відміну від довоєнного періоду, коли мова спілкування респондентки часто залежала від мовних уподобань співрозмовників, нині фіксуємо її свідоме утримання від переходу на російський мовний код. Це свідчить про формування мовної стійкості, яку сама інформантка описує як внутрішнє переконання й потребу зберігати український мовний код незалежно від контексту спілкування.

Крім того, у висловлюваннях дівчини простежується зміна самоусвідомлення: мова стає ознакою національної репрезентативності. За її словами, перебуваючи за межами свого міста чи країни, людина відчуває відповідальність за те, як її сприймають як представника українського народу: *«... Я є представником свого народу/ тому що я народилася в цій країні// Я тут живу/ і я представляю... Коли ти залишаєш свій дім/ ти представляєш свою родину/ коли ти виїжджаєш за межі міста/ ти представляєш своє місто// Коли ти залишаєш країну/ ти представляєш країну/ тобто/ я маю на увазі/ що по нас судять/ яка наша країна/ яке наше місто//»*. Така позиція демонструє перехід від розуміння мови як засобу комунікації до усвідомлення її символічної функції, адже мова стає способом вираження належності до спільноти, носієм культурного коду та маркером

---

¹ Дослідження здійснене в межах проєкту «Українська ідентичність у мовній практиці та літературному дискурсі», фінансованого Міністерством освіти і науки України

національної гідності. Таким чином, мовна ідентичність проявляється одночасно на рівні особи, групи та нації, демонструючи динаміку взаємодії між індивідуальними мовними практиками і ширшими соціокультурними процесами. Особистий вибір мови тут стає не лише комунікативним, а й символічним актом національної самоідентифікації.

Ще один показовий приклад переосмислення мовної ідентичності демонструє мовна біографія респондентки Т. (жін., 19 р., Херсонська обл.). У її свідченнях виразно простежується еволюція ставлення до української та російської мов і соціальних кодів: у підлітковому віці використання російської мови сприймалося для неї як ознака «крутості» та належності до «більш міського» культурного середовища, що відображало характерну для попередніх десятиліть тенденцію соціального домінування російської мови: *«Коли була підлітком/ тоді була це така тенденція крутості російської мови// Якщо ти спілкуєшся російською// Але в мене це/ якщо відверто/ погано виходило// Я переходила на українську// Але зараз мені соромно за те/ що ми так вважали//»*.

Цей приклад ілюструє той факт, що мовний вибір у підлітковому віці був зумовлений переважно соціокультурними установками та прагненням належати до певної статусної групи. Проте навіть тоді респондентка демонструвала схильність до української мови, вважаючи за краще говорити *«правильно українською, ніж неправильно російською»*, що свідчить про початкову мовну стійкість і внутрішнє прагнення до автентичності.

З початком повномасштабної війни її мовна позиція зазнає радикальної трансформації: мова стає не просто засобом комунікації, а моральним вибором і інструментом національної самоідентифікації. Вона наголошує на необхідності *«максимально відкидати все, що пов'язує з країною-агресором»*, активно переходить на українськомовний контент, свідомо формує словниковий запас через читання й перегляд фільмів українською. Цей досвід демонструє зміцнення мовної свідомості, коли зовнішні політичні та моральні чинники спричиняють переосмислення мовної ідентичності. Війна актуалізує для респондентки не лише значення мови як національного символу, а й відповідальність перед наступним поколінням: через власний приклад вона прагне впливати на мовні практики дітей і молоді *(То ми маємо почати з себе/ і потім давати наступному поколінню приклад// А якщо наше покоління зараз відмовиться/ то і наступне покоління теж не захоче говорити//)*.

Окрім цього, інформантка також засвідчує зміну ставлення до двох мовних кодів під впливом воєнних подій:

Н.: А чи змінила війна ваше ставлення до української мови?

Т.: Так//

Н.: Як? У який бік?

Т.: Позитивний// Я зрозуміла/ наскільки це реально важливо// Наскільки це якийсь реальний має вплив на все це// Яка це проблема стала// Побачила дуже ясно все це// Я зрозуміла/ наскільки це все важливо//

Н.: Чи змінила війна ваше ставлення до російської мови?

Т.: Так// Зрозуміла/ наскільки нам потрібно це викоринити взагалі//

Такий приклад мовної біографії засвідчує формування ціннісно мотивованої мовної поведінки, що ґрунтується на ідеї мовного спротиву та культурного відродження.

Подібні трансформації демонструє мовна біографія респондентки С. (жін., 18 р., Дніпропетровська обл.). Початково її мовна практика була типовою для мешканців східних і центральних регіонів України: у побутовому спілкуванні переважав суржик, у школі – українська мова навчання, а в неформальній комунікації – російська. Такий розподіл функцій мовного коду відображав мовну лабільність, характерну для білінгвальних спільнот, де мовний вибір часто визначався не ідентичнісними, а ситуативними чинниками.

Проте, за свідченням респондентки, перелом у її мовній поведінці настав після 2014 року – початку російської агресії проти України. Саме цей період став точкою зародження мовного самоусвідомлення, яке остаточно зміцнилося після початку повномасштабного вторгнення у 2022 році: *«Після першого вибуху в місті остаточно рішення/ що більше ні суржику/ ні російської я не хочу// Я хочу української// Щоб вона лунала в усій країні// Я не знаю/ як для інших// Для когось немає різниці/ якою мовою говорити// Для мене/ є». Це висловлення є показовим прикладом мовного перелому, коли особисте рішення щодо мови стає актом громадянської позиції. Мова для неї перетворюється на інструмент самоідентифікації та опору, адже, за її словами, саме українська мова дозволяє «розпізнати свого» в умовах воєнної реальності: *«Щоб зрозуміти свій ти/ чи чужий/ треба говорити українською//».**

Респондентка наголошує, що війна змінила її ставлення і до української, і до російської мови: *«Я вирішила/ що російської більше не буде// Я вирішила для себе/ і моя сім'я/ що українська мусить бути/ мусить звучати// Щоб росіяни/ якщо їх можна назвати людьми/ перестали так чинити// Зараз сформулюю думку// Щоб у них не було приводів// Вони ж ішли під приводом захисту російськомовних// Якщо не буде російськомовних/ то відпаде цей привід// Ми видалили все російське// Книги/ які були/ ми їх здали// І я так розумію/ на переробку/ на макулатуру// Новини/ де були російськомовні канали/ вже їх не було// Ми їх видалили//...».*

Окрім цього, інформантка пишається людьми, які перейшли на державну мову комунікації: *«Бо треба мати силу волі/ щоб в нашому регіоні/ там де навкруги російськомовні/ не здатися/ і довести справу до кінця// І спочатку найсильніші/ потім за ними потягнулися їхні знайомі// Це набуло вже такого культу».* Таким чином, мовна біографія С. демонструє типову для українського суспільства воєнного періоду тенденцію: від ситуативного білінгвізму до свідомого одномовного мовлення, що ґрунтується на національно-патріотичних і моральних цінностях.

Особливо виразним у контексті становлення мовної ідентичності є досвід К. (жін., 18 р., Полтавська обл.), який демонструє поетапну, свідомо спрямовану трансформацію мовної поведінки. Її мовна траєкторія – від домінування російської через перехідний етап суржику до опанування літературної української – відображає процес поступового внутрішнього самовизначення. Ідеться не лише

про зміну мовного коду, а про переосмислення власної належності та ідентифікаційних орієнтирів.

Респондентка пригадує, що перші кроки до переходу були здійснені у сфері письмової комунікації: *«Я почала спочатку писати в вайбері/ інстаграмі/ сторіси викладала українською/ але розмовляла більш російською... Ось як початок війни/ то я так почала переходити// Тоді десь ближче до/ мабуть/ літом/ да/ літом/ в мене з'явилися нові друзі/ з якими я почала переходити на суржик/ щоб не виділятися// І тоді якимось так/ переїхала в Тернопіль/ і тут я почала вже вивчати більш літературну мову// Так скажемо/ розмовляти нею//»*. Такий розподіл сфер уживання мови засвідчує символічний характер початкового етапу: письмова українська стала формою декларування нової мовної позиції, тоді як усне мовлення ще залишалося інерційно пов'язаним із попередньою практикою.

Подальший перехід через суржик, зумовлений зміною соціального кола та прагненням *«не виділятися»*, відображає адаптивний характер мовної ідентичності: вона формується в діалозі з оточенням і враховує групові норми. Переїзд до Тернополя став новим етапом, а отже, регіональне мовне середовище виступило каталізатором кодифікованого мовного вибору та закріплення нової ідентичності позиції.

Цей випадок засвідчує, що мовна адаптація відбувається на перетині зовнішніх і внутрішніх чинників: зміни простору, соціальних контактів, воєнного контексту, а також особистісного усвідомлення мовної відповідальності. У висловлюваннях респондентки чітко простежується емоційний компонент мовної свідомості, який набуває оцінного й навіть нормативного характеру: *«Я як чую російську/ от/ до речі/ як чую російську/ наприклад/ в тролейбусі/ якась кондукторка питає щось там за білетікі/ чи там в кафешках балакають/ це нервує мене// Я попрошу/ щоб до мене перейшли на українську// Мене дратує//»*.

Така реакція свідчить про формування ціннісно закріпленої мовної ідентичності, у межах якої мова перестає бути нейтральним інструментом комунікації й набуває статусу маркера «свого» простору. Українська мова в цьому разі постає як засіб самопозиціювання та символ належності до певної культурно-національної спільноти, тоді як російська асоціюється з чужим або неприйнятним комунікативним полем.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Проведене дослідження засвідчило, що в умовах російсько-української війни мовна ідентичність українців набуває особливої динамічності та виразного ціннісного наповнення. Вона постає не як статична характеристика, а як процес, що формується й трансформується під впливом соціально-політичних, культурних і моральних чинників.

Аналіз мовних біографій респондентів дозволив простежити поетапний характер трансформації мовної поведінки: від ситуативного білінгвізму та мовної лабільності до свідомого, ціннісно мотивованого вибору української мови. Перехід від російської або змішаних форм мовлення до літературної української часто супроводжується переосмисленням власної національної належності, відчуттям

особистої відповідальності за репрезентацію держави та прагненням узгодити мовну практику з внутрішніми переконаннями.

Емпіричний матеріал підтверджує, що мовна ідентичність функціонує на кількох взаємопов'язаних рівнях, а саме: індивідуальному, регіональному та загальнонаціональному. В умовах війни посилюється саме загальнонаціональний рівень, який стає чинником суспільної консолідації. Водночас індивідуальний мовний вибір набуває символічного значення, перетворюючись на форму моральної позиції та громадянського самовизначення.

Виявлено також, що трансформація мовної ідентичності відбувається через поєднання зовнішніх чинників (зміна середовища, міграція, вплив медіапростору, державна мовна політика) та внутрішніх (переоцінка цінностей, емоційний досвід війни, прагнення автентичності). Особливо показовим є перехід від декларативного прийняття української мови (у письмовій комунікації чи символічних практиках) до її повсякденного використання як основного мовного коду.

Отже, мовний вибір у сучасній Україні є не лише комунікативним актом, а й формою конструювання національної ідентичності, що відображає глибші процеси утвердження української мови як ключового маркера національної спільноти. Перспективним напрямком подальших досліджень є аналіз довготривалості цих змін та вивчення міжпоколінневих аспектів трансформації мовної ідентичності в умовах війни та післявоєнної відбудови.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гмиря А. Ідентичність: як зрозуміти, що я українець? *Radio Svoboda*. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayinska-natsia/31951984.html>
2. Енциклопедія сучасної України. URL: <https://esu.com.ua/article-13770>. DOI: 10.37068/b/966022074x.
3. Михальчук О. Мовна ідентичність етнічних спільнот у контексті української мовної ситуації. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Vol. IX/2, 2021. PP. 37–49. DOI: 10.14746/sup.2021.9.2.03
4. Михальчук О. Мовна ідентичність. *Мовна політика і мовне планування. Енциклопедичний словник*. Київ : Академперіодика, 2024. С. 247–249.
5. Сміт Е. Д. *Національна ідентичність*. Київ : Основи, 1994. URL: <http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm>
6. Строченко Л. Мовна ідентичність генія: філософський та лінгвістичний аспекти. *Закарпатські філологічні студії*. Вип. 37. Т. 2. URL: http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/32/part_2/15.pdf
7. Черниш Н. Мова та ідентичність у сучасному світі. *Мова і суспільство*. Львів, 2012. С. 13–22.

REFERENCES

1. Hmyria, A. (2022). *Identity: how to understand that you are Ukrainian?* [Identity: how to understand that you are Ukrainian?] Radio Svoboda. Retrieved from: <https://www.radiosvoboda.org/a/ukrayinska-natsia/31951984.html> [in Ukrainian].

2. Entsyklopediia suchasnoi Ukrainy [Encyclopedia of modern Ukraine]. Retrieved from: <https://esu.com.ua/article-13770>. DOI: 10.37068/b/966022074x [in Ukrainian].

3. Mykhalchuk, O. (2021). Movna identychnist etnichnykh spilnot u konteksti ukrainskoi movnoi sytuatsii [Language identity of ethnic communities in the context of the Ukrainian language situation]. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. Vol. IX/2, PP. 37–49. DOI: 10.14746/sup.2021.9.2.03 [in Ukrainian].

4. Mykhalchuk, O. (2024). Movna identychnist [Language identity]. *Movna polityka i movne planuvannia. Entsyklopedychnyi slovnyk* [Language policy and Language planning. Encyclopediyan Dictionary]. Kyiv: Akadempriodyka. S. 247–249 [in Ukrainian].

5. Smit, E. D. *Natsionalna identychnist* [National identity]. Kyiv: Osnovy, 1994. Retrieved from: <http://litopys.org.ua/smith/smi02.htm> [in Ukrainian].

6. Strochenko, L. Movna identychnist henii: filosofskyi ta linhvistychnyi aspekty [Language identity of genius: philosophy and linguistic aspects]. *Zakarpatski filolohichni studii* [Transcarpathian Philological Studies]. Vyp. 37. T. 2. Retrieved from: http://www.zfs-journal.uzhnu.uz.ua/archive/32/part_2/15.pdf

7. Chernysh, N. (2012). Mova ta identychnist u suchasnomu sviti [Language and Identity in the modern world]. *Mova i suspilstvo* [Language and Society]. Lviv, S. 13–22 [in Ukrainian].

Стаття поширюється
на умовах ліцензії відкритого
доступу (CC BY 4.0)

Дата першого надходження статті до видання: 02.02.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 18.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 26.05.2026